

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta: Bc. Lenka Toťová

Vedoucí práce: Ing. Jan Molín, Ph.D.

Oponent: doc. Ing. Vladimír Králíček, CSc.

Téma práce: ÚČETNÍ BUDOUCNOSTI V KONTEXTU
DIGITALIZACE A AUTOMATIZACE

1) Náročnost tématu:

	výborně	velmi dobře	vyhovující	nevyhovující
teoretické znalosti	X			
vstupní údaje	X			
použité metody	X			

2) Kritéria hodnocení práce:

	výborně	velmi dobře	vyhovující	nevyhovující
stupeň splnění cíle práce	X			
logická stavba práce		X		
práce a literaturou, citace	X			
adekvátnost použitých metod	X			
hloubka provedené analýzy	X			
úprava práce (grafy, tabulky)	X			
stylistická úroveň	X			

3) Využitelnost výsledků práce:

	výborně	velmi dobře	vyhovující	nevyhovující
Přínos pro teorii	X			
Využitelnost v praxi	X			

4) Zhodnocení práce:

Předložená diplomová práce se zabývá zcela ojedinělým tématem, je jakousi sondou do budoucnosti účetní profese v době, kdy se z různých hledisek probírá automatizace, robotizace, digitalizace či umělá inteligence. Úvodem si dovoluji konstatovat, že pokus o celistvé uchopení tématu to byl vcelku úspěšný, autorka diplomové práce prokázala velké schopnosti analýzy problému, jeho popisu a následně i určité syntézy. Dokázala vhodně naformulovat primární i sekundární cíl práce a vytvořit hypotézu o tom, že „Lze předpokládat zásadní změnu v povaze účetní profese v důsledku rozvoje nových technologií, digitalizace a automatizace, ovšem pozice účetního bude stále podstatnou součástí podniku, změní se však charakter pracovní náplně, a tedy profil účetního, vyhovující rychlému pokroku moderní doby“.

Dvoluji si dvě zásadnější připomínky ke struktuře práce. Za první, popis účetní profese v kapitole 1. je patrně nejednoznačně strukturován mezi subkapitoly 1.2. a 1.3., podle mého názoru by bylo dostačující vše ponechat v jedné subkapitole, tedy 1.3.1. a 1.3.2. by se změnilo na 1.2.4. a 1.2.5.. Za závažnější však považuji uvádění názorů jednotlivých odborníků, kterých bylo 20 (sic!) do dílčích kapitol. To sice na jedné straně činí kapitoly velmi čitelné, ale na druhé straně se ztrácí obsah toho, jak se jednotliví odborníci k celé šíři problému staví. Je dosti možné, že k uvedenému závěru mohla dojít i diplomantka po napsání práce a chápu, že nebylo v jejích silách vše přeformulovat. Domnívám se, že pokud by bylo rozhodnuto využít diplomovou práci ke zveřejnění (viz dále v závěru), by potlačení názorů nebo jejich umírněnější citace práci jen a jen prospěla. Navíc práce trpí i nedostatkem výrazného překročení doporučeného rozsahu na KFU, se všemi přílohami dosahuje 110 stránek. Při snaze odhalit, co mohlo být vynecháno, jsem snad dospěl jen k jediné marginální úpravě, a tou by bylo vynechání kapitoly 3.2. Česká republika ve světě technologií (celkem cca 5 stran). Ta navíc do celé struktury ani obsahově příliš nezapadá.

Za pozoruhodné považuji využití vědomostí a znalostí Bc. Lenky Toťové nejen z oblasti hlavní specializace, ale i propojení s vedlejší specializací, kterou byla Manažerská psychologie a sociologie. Lepší vzdělanostní background k tématu práce snad nebylo možné najít. Možná za samostatnou práci by stála již úvodní subkapitola 1.1. , ve které jsou stručně popsány stereotypní pohledy na účetní profesi. To, co diplomantka jen obtížně mohla vstřebat, je přetrvávající existence těchto stereotypů bohužel i u těch, kterým by účetní informace pomohly k správnému řešení rozhodovacích úloh. Náznakem je toto podcenění či nedocenění účetní profese vidět na tabulce o odměňování hlavních účetních na str. 29. Do určité míry stereotypům podléhá i diplomantka, když bez jakékoli úvahy přejímá výraz „účetní skandál – accounting scandal“, namísto správnějšího výrazu „podnikový skandál - corporate scandal“, nebo možná i „skandál způsobený vrcholovým vedením firmy“.

Je možné, že došlo k nepřesnému zápisu z rozhovoru nebo k vytržení z kontextu, ale tvrzení uvedené na str. 19, že „Do konce 90. let minulého století ...finanční a vnitropodnikové účetnictví tvoří jeden celek. Změna nastala v 90. letech 20. století, kdy došlo k odpojení účetnictví pro vnitřní řízení podniku od účetnictví za podnik jako celek.“.

Značná pozornost je věnována odlišení pojmu „accountant“ a „bookkeeper“. Podle mého názoru se nejedná o bipolární klasifikaci, ale o určitou snahu vymezit krajní body toho, co tyto profese dělají či přesněji mají dělat. Situaci navíc komplikuje i další výraz, který se používá především ve Velké Británii a v zemích Commonwealthu, a to Accounting Technicians (viz www.ifac.org). Exaktní odlišení toho, co je ještě zpracováním dat a

informací a co již je „za hranicemi“ této práce nabývá v praxi mnoha podob. Souhlasím s diplomantkou v tom, že se obecně předpokládá využití robotizace účetních prací právě v oblasti označované (byť poněkud nepřesně) jako „bookkeeping“. Dílčí poznámka – pojem přepisovač dat by snad bylo vhodné raději nepoužívat, neb ani v krajním případě pouhého vkládání dat se nejedná o přepisování, ale určitý jejich výběr a vkládání na vhodné medium (děrný štítek v minulosti, paměť PC v současné době atp.).

Práce je velmi čtivá, jazykově bez problémů, s minimem překlepů. Je přehledná s řadou tabulek a grafů. Je jen otázkou, zda grafy uvedené na samém konci práce jakožto výsledek průzkumu neměly být lépe zhodnoceny v samém textu diplomové práce. Jejich obsah je však pozoruhodný. Dostatečný je i rozsah uvedených zdrojů. Práce se může stát zdrojem pro další diskuse na předložené téma, popřípadě i samostatné publikace, pokud se k tomu autorka (patrně pod vedením vedoucího diplomové práce) odhodlá.

5) Otázky pro rozpravu při obhajobě:

1. V diplomové práci explicitně nezmiňujete auditorskou profesi. Jak se bude v důsledku digitalizace a automatizace tato profese podle Vašeho názoru měnit?
2. Z diplomové práce vyplývá, že ne všichni oslovení odborníci se shodli na tom, zda by měla být účetní profese v České republice povinně certifikována. Jaké výhody a nevýhody by povinná certifikace účetních přinesla?

6) Doporučení práce k obhajobě

Diplomová práce splňuje požadavky na závěrečnou práci studenta fakulty financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze, doporučuji ji k obhajobě a hodnotím ji známkou **v ý b o r n ě**.

V Černošicích dne 31. ledna 2020

doc. Ing. Vladimír Králíček, CSc.